Av.Pınar Aksoy Gülaslan

SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM VE YARGIYA YANSIYAN TIBBI MALPRAKTIS DAVALARI

Sağlıkta Dönüşüm Nedir?

-Genel Sağlık Sigortası ,

-Yeniden yapılanma,

-Sevk zinciri,

-Tam gün kanunu,

-Mesleki sorumluluk sigortası,

-Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısı,

-Performans ,

Malpraktis (Tıbbi Kötü Uygulama) Nedir?

- Dünya Tabipler Birliğinin 1992 yılında yapılan 44.Olağan Genel Kurulunda ;

  "Hekimin tedavi sırasında standart tedaviyi yapmaması,beceri eksikliği veya hastaya tedavi vermemesi ile oluşan zarar..." şeklinde tanımlanmıştır.

  Tıbbi bakım ve tedavi sırasında görülen hekim hatası olmayan (komplikasyon) ayırt edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluk Şartları

- Tıbbı müdahalenin sağlık personeli tarafından yapılması
- Aydınlatma ve rıza
- Endikasyon
- Özenli tıbbi müdahale

Yargı Kararı -I

- Y.13.H.D.2010/3254E.,2010/10138K sy.k ; "....davacının, doğum için davalı doktora başvurduğu,doktor kontrolünde doğum gerçekleştiği, doğum sırasında küçüğün sağ kolunun sakat kaldığı ve maddi manevi tazminat için davanın açıldığı anlaşılmaktadır.Davadaki iddiaya ve kabule göre davanın temelini vekillik sözleşmesi oluşturmaktadır. Vekil,iş görürken yöneldiği sonucun elde edilememesinden değil de bu sonuca ulaşmak için yaptığı uğraşların özenle görülmesinden sorumludur..."

Yargı Kararı-II

- Y.4.H.D'nin 1977 tarihli Bir genç kıza rektal tuşe yapılması sırasında kızlık zarının delinmesi ilgili kararında : "…..rızanın hukuken geçerli olabilmesi için **kişinin,sağlık durumunu, yapılacak müdahaleyi ve etkilerini, sonuçlarını bilmesi bu konuda yeteri kadar aydınlanması ve iradesini bildirirken baskı altında kalmaması,serbest olması gerekir**.Bu itibarla ki ancak aydınlanmış ve serbest bir iradeyle sonucu verilmiş rıza hukuken değeri olan bir rızadır…Davalının rızasının bulunduğu kabul edilse dahi muayenenin muhtemel sonuçları,riski davacıya bildirilmemiştir. Bu yönün ispatı davalı doktora düşer o halde nadiren de olsa böyle bir sonucun veya riskin meydana geleceği açık açık davacıya bildirilmeliydi.Davacıya açıkça bildirdiği sabit olmadıkça davalı (doktor) tazminatla sorumlu olacaktır.

Yargı Kararı-III

"... sakat bir çocuk doğuran davacı X , hekimin tedavide kusurlu müdahalesi ve doğacak çocuğun sakat olacağı konusunda, 3 aylık iken haber verilmediği, salim kafa ile karar verip fetüsü o aşamada alınmasının temin edilmediğinden dolayı zarara uğradığı iddia ediyor. Davacının, sakat ve bakımı zor olan bir çocuk doğurmasından dolayı, emsaline göre fevkalade olan bakım ihtiyaçları ve olayın vermiş bulunduğu ruhi sarsıntı için manevi tazminata hükmediliyor..." *

**Sumpre Court of İllinious, Öztürkler, 160.*

Dünyadaki Malpraktis Tipleri

- Yargı Hataları;Bilgi eksikliği,kasıt ve ihmale bağlı hatalar
- Mekanik Hatalar;Ekipmanla ilgili hatalar,
- Teknik Hatalar;Tıbbi tekniği uygularken oluşan hatalar,
- Beklenti Hataları; Hastaya olacakları anlatırken saptırarak veya saklayarak farklı beklentilere sokma,
- Sistem Hataları;Kişilerden değil uygulama şeklinden veya kurumlardan kaynaklanan hatalardır.

**Polat,Tıbbı Uygulama Hataları,s.37.*

Malpraktis Oluşma Nedenleri

- Sistem Odaklı Yaklaşım:Nedenselliğin çok etkenli ve değişken yapısını dikkate alır. "Kim hata yaptı?" yerine "Hizmetin hangi noktası aksadı?", "Hata-zarar sürecinde hangi önlem işe yaramadı?" sorularına cevap arar.
- Birey Odaklı Yaklaşım:hatanın sadece bireyden kaynaklandığı, dolayısıyla da çözümün bireyin cezalandırılması ile sağlanabileceği düşüncesidir.

*Civaner Murat, TTB Tıpta Uzmanlık Eğitim Kurultayı, TTB Yayınları, 2009,s.48

Sağlık Çalışanlarının Bakış Açısı Nedir?

11.121 hekimin katıldığı anket çalışmasında;

- %64,9 'u cerrahi dallarda,
- %32,0 dahili bilimlerde,
- %3,1 'i temel bilimlerde görev yapan

Mal praktis olgusunun sebepleri;

- Hastalara İlişkin Etmenler (%41,4)
- Hekime Yönelik Olumsuz Tutumlar (%37,09)
- Özelleştirme Politikaları (%20,7)
- Yetersiz Eğitim (%19,5)

**Sağlık Alanında" Hizmet Kaynaklı Zarar": Hekimler ne diyor? TTB Yayınları,1.Baskı, Haziran 2011,Ankara, s.28 http://www.ttb.org.tr/kutuphane/hizmetzarar.pdf*

ATK 1. ve 3.İhtisas Kurullarına Ait Dosyalar -2001-2005

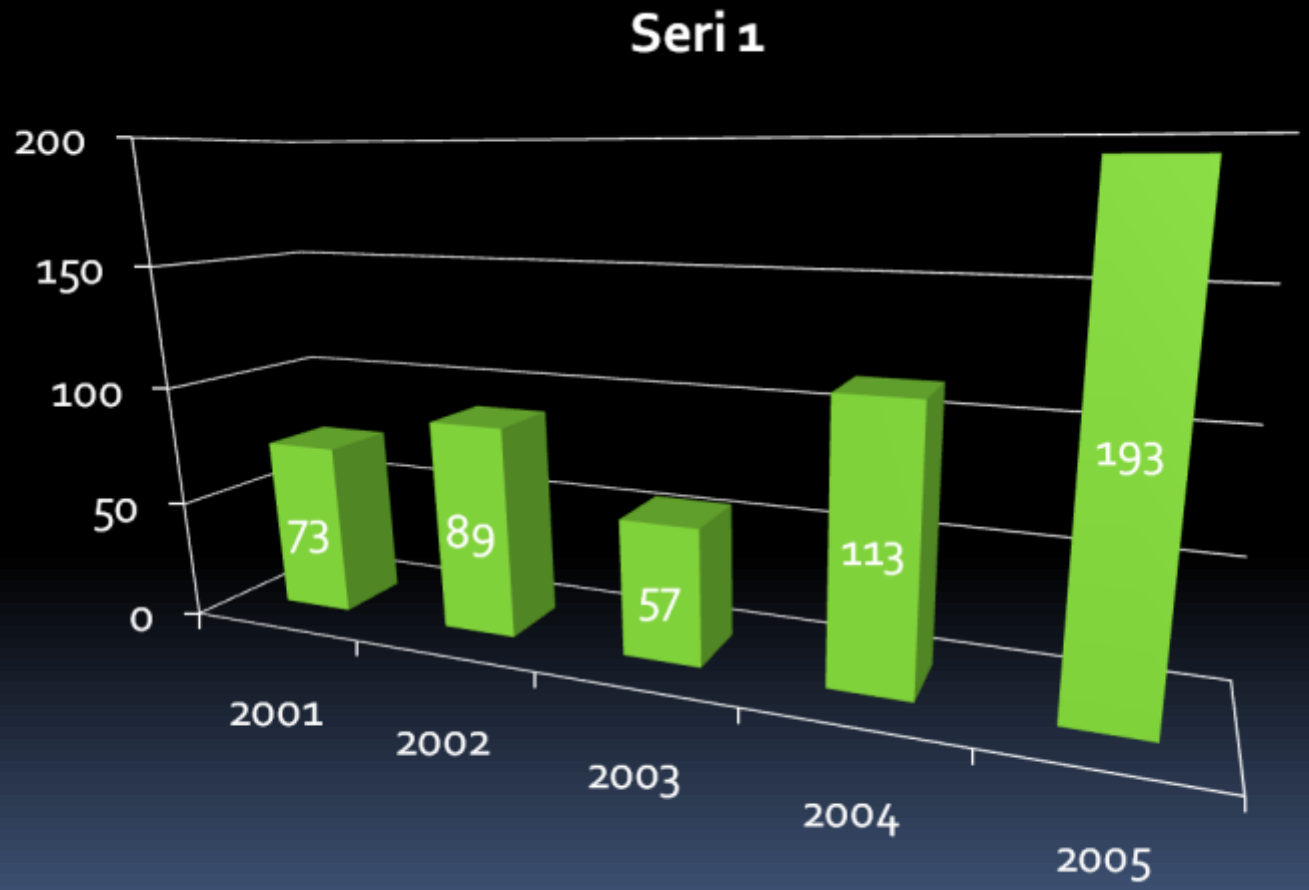

Pakiş, Yaycı, Yorulmaz, Polat, Ölümle Sonuçlanan Tıbbi Uygulama Hatalarına Yaklaşımda Adlı Otopsinin Rolü, 1.Uluslararası Hasta Güvenliği Kongresi, 28-31 Mart 2007 Antalya

Çalışmada;

- 482 karar verilmiş, 43 olguda karar verilmemiş,
- 167 olguda tıbbı uygulama hatasının varlığı kabul edilmiş,315 olguda saptanmamıştır.

Hatalı uygulama alanları ;

- Tedavi Uygulamama veya tedavi hatası
- Tanı hatası
- İzleme Hatası
- Konsültasyon İstememe

Tıbbı Hata Uygulamalarının Uzmanlık Alanlarına Göre Dağılımı

- Kadın Hastalıkları ve Doğum 37-%22,2
- Genel Cerrahi.....29-%17,4
- Pratisyen Hekim.....28-%16,7
- Çocuk Hastalıkları.....17-%10,2
- İç Hastalıkları.....12-%7,2
- Nöroşirurji.....11-%6
- Anestezi.....7-%4,2
- Kalp-Damar.....7-%4,2
- Ortopedi ve Travmatoloji.....4-%2,4
- Kardiolog.....3-%1,8
- İnfeksiyon.....2-%1,2
- Kulak-Burun Boğaz.....2-%1,2
- Ürolog.....2-%1,2

Yargıtay'da Karara Bağlanan Tıbbı Hata Dosyaları-30 adet

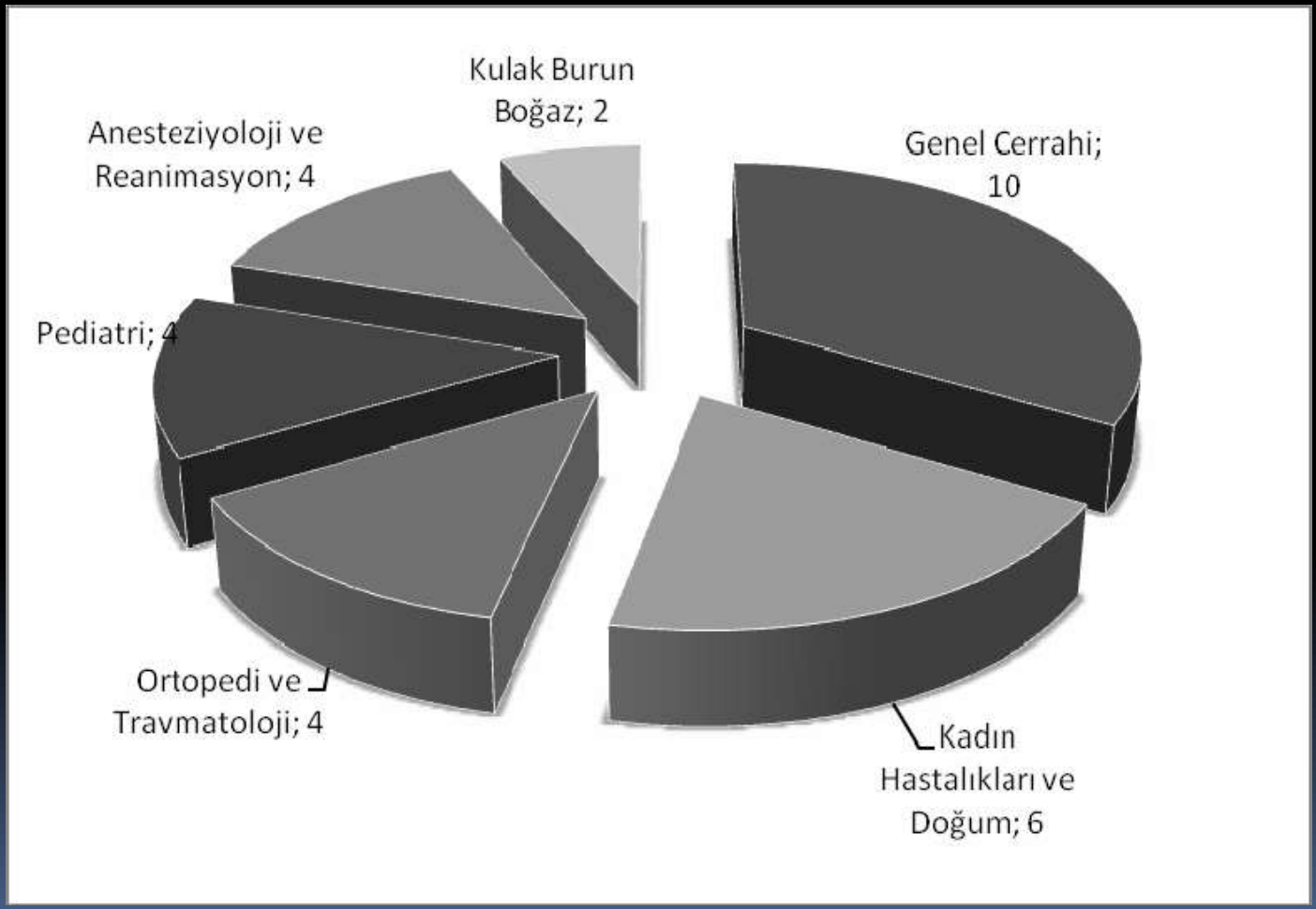

Sağlık Çalışanlarının Kusur Nedenlerinin Dağılımı

Kusur Nedenleri	(n) Karar sayısı
Yanlış tedavi	14 (47)
İhmal	4 (13)
Özen-dikkat göstermeme	10 (33)
Tanı hatası	2 (7)
Toplam	**30 (100)**

**İsmail Özgür CAN,Erdem ÖZKARA, Muhammed CAN,"Yargıtay'da Karara Bağlanan Tıbbi Uygulama Hatası Dosyalarının Değerlendirilmesi",2011DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi,C.25,S.2,2011,s:69-76.*

Ne Kadar Tazminat Ödendi?

- 2005-2009 yılları arasında Sağlık Bakanlığı'na karşı

-hatalı tıbbi uygulama nedeniyle açılan dava sayısı 416,

-hükmedilen tazminatın toplam tutarı ise 6,200,000 Türk Lirası civarında olduğu belirtilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği. Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası'na ilişkin TTB görüşleri Hazine'ye iletildi. 2010. http://www.ttb.org.tr/images/stories/file/zmss.doc.

Mesleki Mali Sorumluluk Sigortaları–Uzmanlık Dağılımı 31.03.2012 tarihi itibariyle yürürlükte olan poliçe adedi : 125.347 *

Diğer Uzmanlıklar	%35
Prastisyen Tabip	%18
Diş Hekimi	%12
Aile Hekimliği	%8
Kadın Doğum Hastalıkları	%5
Anestezi ve Reon.	%4
Genel Cerrahi	%4
Çocuk Sağlığı ve Hast.	%4
İç Hastalıklar	%4
Radyoloji	%3
Ortopedi	%2
Göz Hastalıkları	%3

ZMSS Hasar Dağılımları

- Poliçe Adedi.....125.347
- Prim Tutarı.....51.165.826
- Hasar Dosya Adedi.....216
- Toplam Muallak Tutarı.....10.057.085

*www.hatmer.org.tr.e.t.25.04.2012

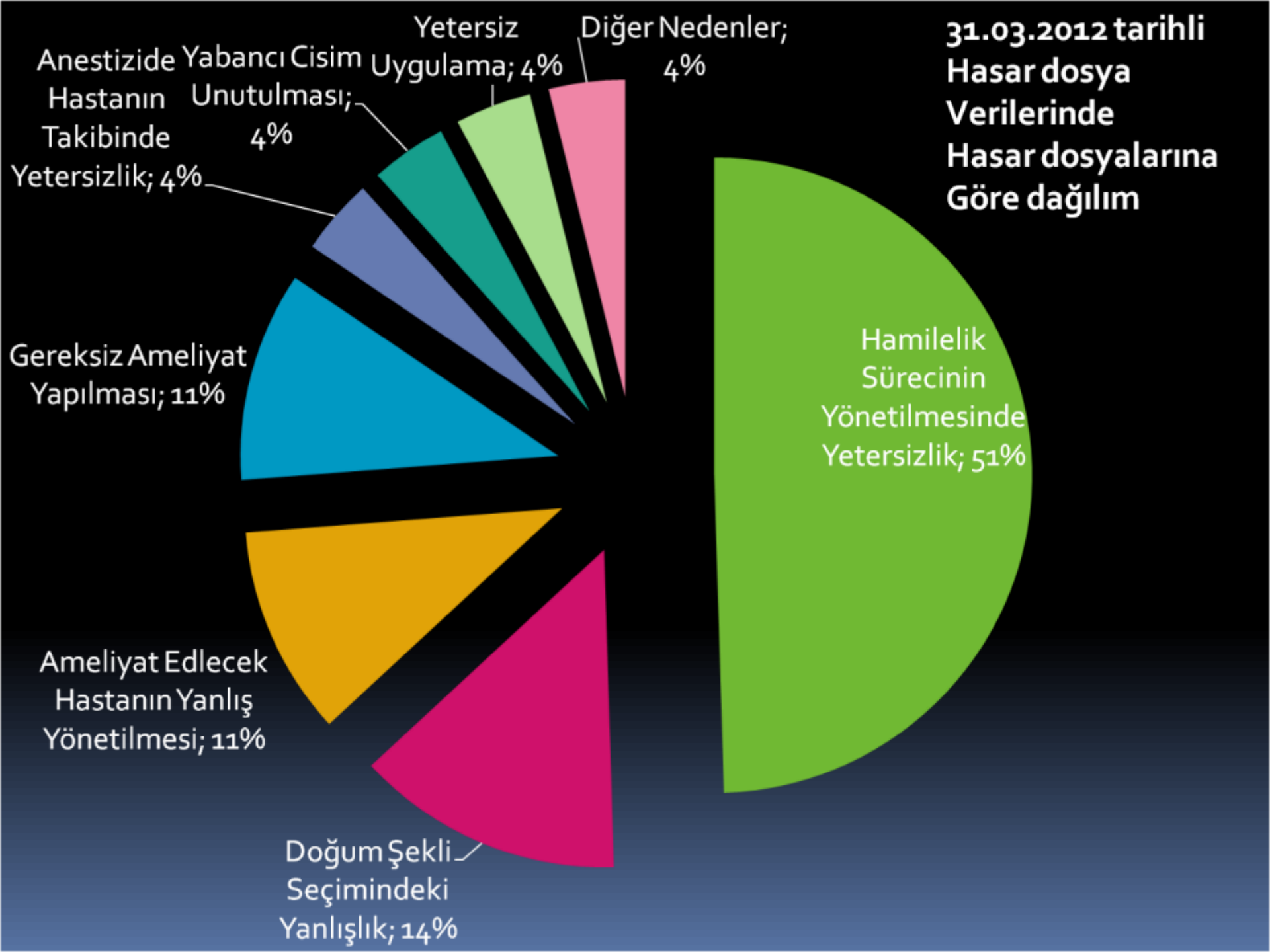
31.03.2012 tarihli Hasar dosya Verilerinde Hasar dosyalarına Göre dağılım
Hamilelik Sürecinin Yönetilmesinde Yetersizlik; 51%
Doğum Şekli Seçimindeki Yanlışlık; 14%
Ameliyat Edlecek Hastanın Yanlış Yönetilmesi; 11%
Gereksiz Ameliyat Yapılması; 11%
Anestizide Hastanın Takibinde Yetersizlik; 4%
Yabancı Cisim Unutulması; 4%
Yetersiz Uygulama; 4%
Diğer Nedenler; 4%

Gazete Araştırmaları

01 Ocak 2000 ve 31 Aralık 2007 arasındaki 18 gazetenin internet ortamında incelendiği çalışmada*;

Hatalı tıbbı uygulamalar ile ilgili 172 adet haber örneklemi tespit edilmiştir. Hatalı Tıbbı uygulamaların;

- %19.2'sinin tedbirsizlik,
- %17.4'unun yanlış tedavi,
- %11.6'sının dikkatsizlik,
- %10.5'inin yanlış tanı,
- %8.7'sinin de yanlış ilaç uygulamaları olduğu değerlendirilmiştir.

**Ertem Gül,Oksel Esra,Akbıyık Ayşe,"Hatalı Tıbbi Uygulamalar (Malpraktis) ile İlgili Retrospektif Bir İnceleme",Dirim Tıp Gazetesi 2009 ,yıl:84 ,sayı:2,1-10.*

Yıllara Göre Haber Dağılımı

2000	2	%1.2
2001	7	%4.1
2002	6	%3.5
2003	9	%5.2
2004	30	%17.4
2005	34	%19.8
2006	31	%18.00
2007	53	%30.08

Hangi Klinikler Haberde Yer Almış?

Belirsiz	14	%41.56
Ameliyathane(Cerrahi)	75	%11
Ameliyathane (Anestezi)	10	%0.6
Dahiliye	1	%6.4
Çocuk	19	%1.2
Acil	11	%5.8
Dermatoloji	2	
Ortopedi	10	%13.4
Kadın-Doğum	23	%2.9
Laboratuvar	5	
Kardiyoloji	1	%0.6
Göz	1	%0.6

Hasta Hakları Kurullarına Yapılan Şikayetler

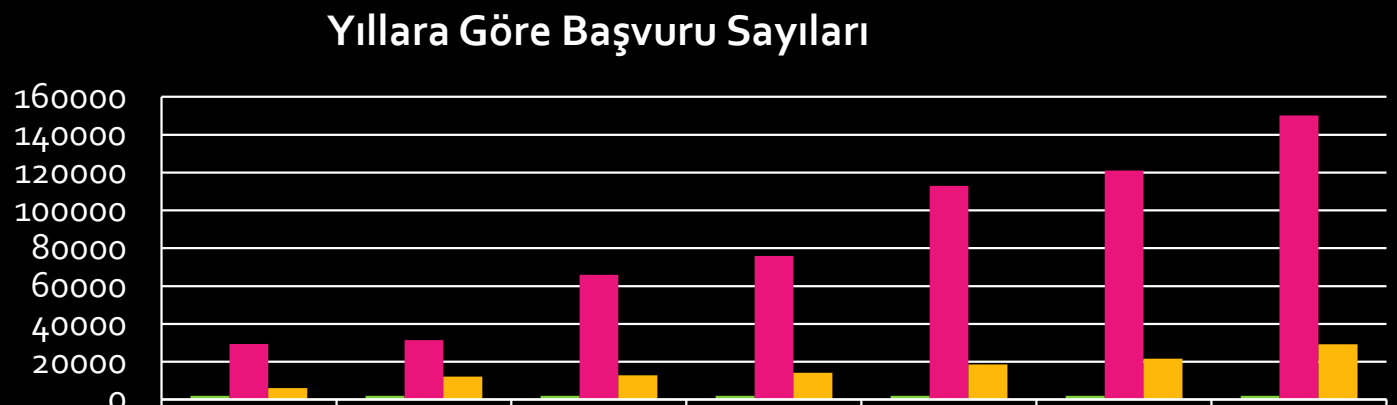

	1	2	3	4	5	6	7
Yıllar	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Yerinde Çözülen	29.354	31.399	65.844	75.863	112.959	121.032	150.076
Kurulda Görüşülen	6.103	12.110	12.789	14.098	18.625	21.591	29.189

Başvuruların Konularına Göre Dağılımı

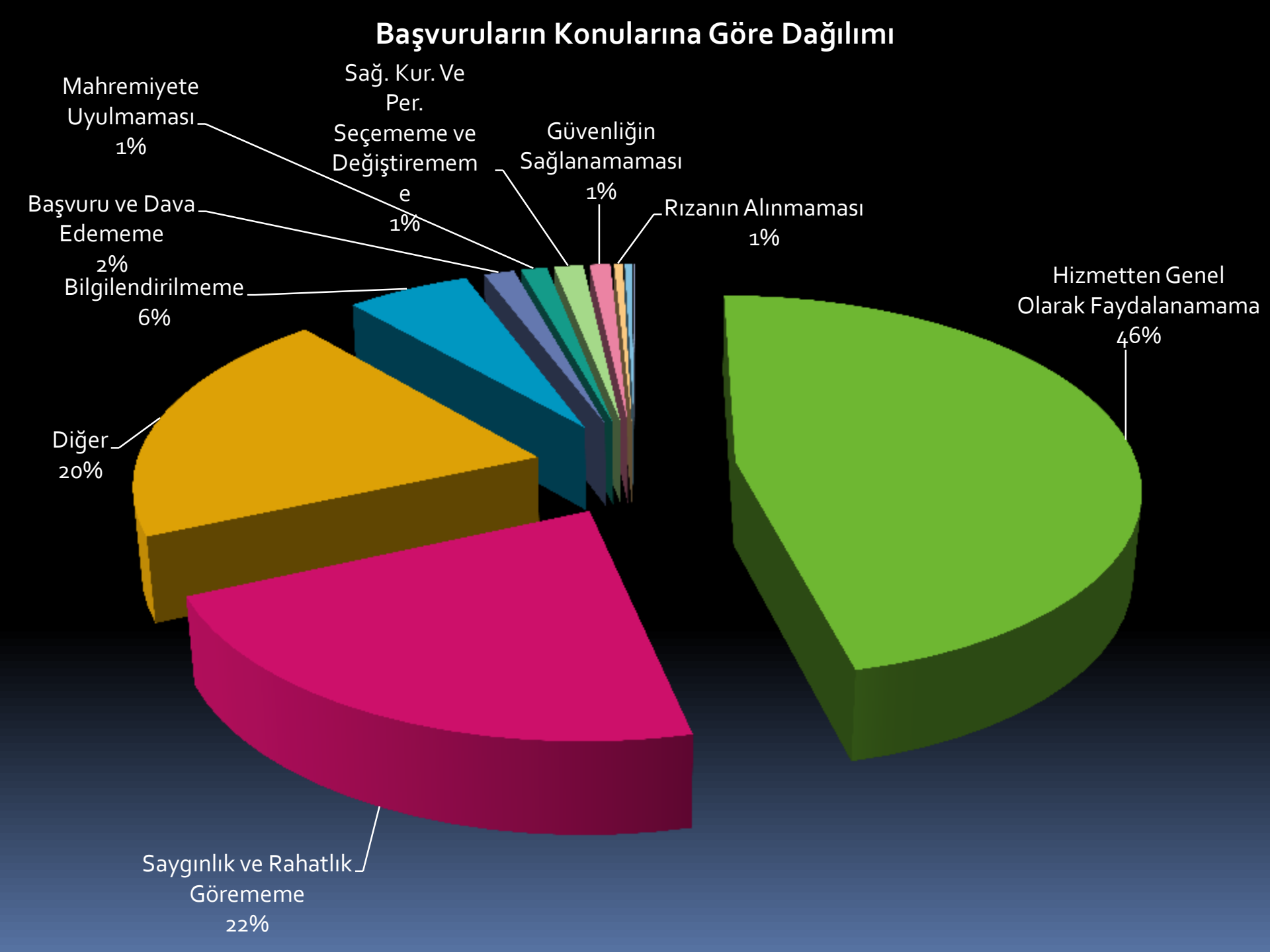

Almanya'da Doktor Hataları ve Tıbbi Ürün Yetersizliğinden 1 Yılda 1712 Ölüm.*

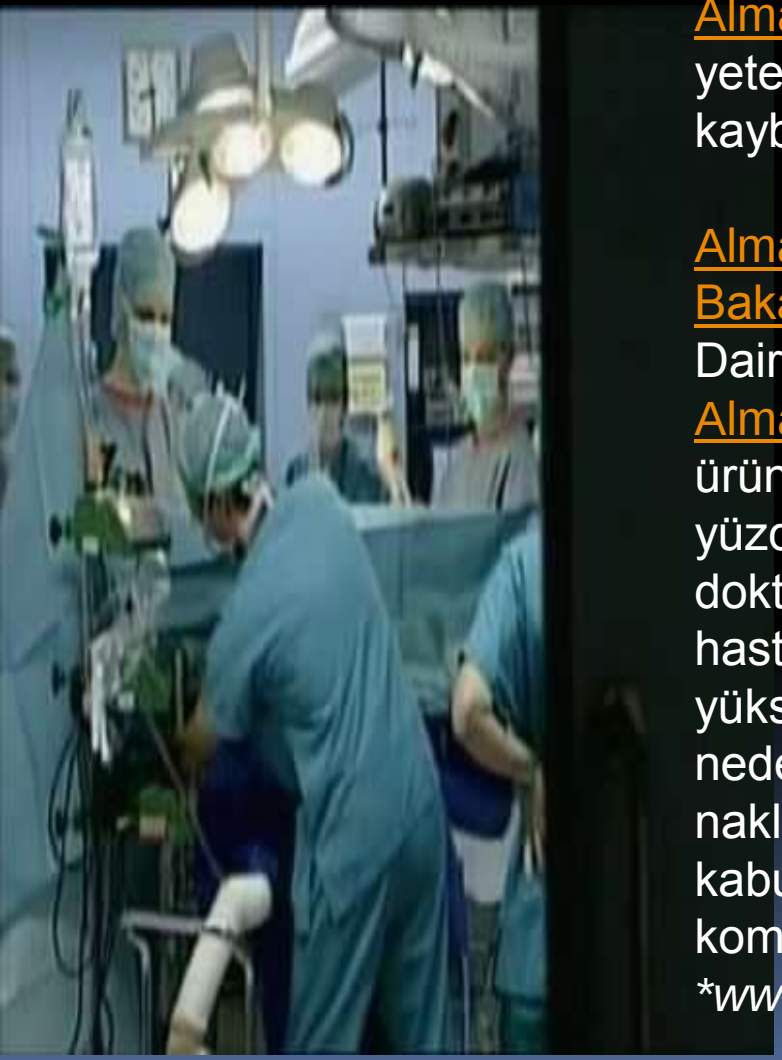

Almanya'da 1 yılda doktor hataları ve tıbbi ürünlerde yetersizlik nedeniyle en az 1712 kişinin hayatını kaybettiği açıklandı.

Alman televizyon kanalları verilerin Almanya Sağlık Bakanlığı tarafından Almanya Federal İstatistik Dairesi'nden alınan bilgilerle yayınlandığını aktardı. Almanya'da 2010 yılında doktor hatası ve tıbbi ürünlerdeki yetersizlikler nedeniyle ölenlerin sayısının yüzde 35 oranında arttığı belirlendi. Özellikle doktorların yaptığı hatalar nedeniyle kurtarılamayan hasta sayısı 2009'da 551 olduğu halde 2010'da 944'e yükseldi. Almanya'da sık görülen hasta ölüm nedenleri arasında, yetersiz dezenfeksiyon, nakledilen organların hastanın vücudu tarafından kabul edilmemesi ve protez takılması sırasındaki komplikasyonlar olarak sıralandı.

**www.haberler.com.18.02.2012*

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

- Tıbbi hata sebebiyle açılan dava dosyalarının sayıları artmaktadır.
- Hasta şikayetleri artmaktadır.
- Hasta hakları birimlerinde olası davalar engellenebilmektedir.

SORU : Hekimler defansif tıbba yönelmekte midir?

pinaraksoypinar@yahoo.com

SAĞLIKLI GÜNLER DİLEKLERİMLE...